

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

Hematologia i Hemoteràpia

Guia Unitat Docent

GUIA UNITAT DOCENT HEMATOLOGIA I HEMOTERÀPIA

Cap Unitat Docent: Dr. Lluís Cirera

Tutors: Dra. Ana Muntañola

Centre: Hospital Universitari MútuaTerrassa

Data: Febrer 2017

Índex

1. Carta de benvinguda	4
2. Descripció del servei.....	5
3. Organització del servei	6
4. Activitat assistencial	7
5. Activitat docent	8
6. Activitat de recerca	9
7. Programa / Pla de rotacions.....	10

1. Carta de benvinguda

Benvingut/da al Servei d'Oncologia i Hematologia Clínica de l'Hospital Universitari MútuaTerrassa.

A partir d'ara passes a formar part d'un equip mèdic que s'esforçarà perquè obtinguis la millor formació possible amb l'objectiu que arribis a ser un bon hematòleg. Seran quatre anys d'intens treball que hauràs d'aprofitar al màxim. El nostre propòsit principal serà el teu aprenentatge, encara que, per descomptat, l'actitud personal que mostris durant aquest temps serà un dels principals factors que determinaran el grau d'adquisició de coneixements i habilitats que acabis aconseguint.

Esperem que la il·lusió i l'entusiasme de tots els membres del servei per formar els futurs especialistes en Hematologia siguin corresposts amb el mateix esperit per la teva banda. Hi ha poc temps i cal aprendre moltes coses, així que aquests quatre anys s'han d'aprofitar al màxim.

Desitgem que aquest sigui el començament d'una fructífera relació professional i personal.

Cordialment,

Dr. Lluís Cirera
Cap del Servei d'Oncohematologia

Dra. Ana Muntañola
Tutora

Hematologia i Hemoteràpia	
Guia Unitat Docent	Febrer 2017

2. Descripció del servei

L'HUMT proporciona cobertura de les necessitats sanitàries d'una població d'uns 400.000 habitants. Des del Servei d'Hematologia Clínica s'atenen totes les patologies hematològiques tant benignes com oncohematològiques de la zona. Així mateix, des de finals del 2008 som centre de referència per al tractament de leucèmies agudes i de limfomes d'alt grau i la realització de trasplantaments autòlegs de sang perifèrica dels hospitals de Martorell i Consorci Sanitari de Terrassa, la qual cosa amplia l'àrea de població de referència fins a més de 600.000 habitants. Disposem de consultes externes (8 mòduls per setmana) i d'una planta d'hospitalització (amb 10-14 llits fixos) i una àrea específica d'aïllament on s'atén tot tipus de patologia hematològica que requereix tractaments antibiòtics endovenosos o quimioteràpies de més complexitat.

Cada adjunt d'Hematologia Clínica disposa de dos mòduls de consultes externes per setmana, de manera que els dos restants són a planta amb el resident de Medicina que estigui fent la rotació a cada moment o amb el mateix resident de l'especialitat.

El resident d'Hematologia, ateses les necessitats formatives de l'especialitat, a més de per l'Hematologia Clínica pròpiament dita, passarà per diferents subespecialitats, de manera que haurà d'estar en contacte amb molts professionals del nostre centre (de Citologia, Hemostàsia, Hematimetria), així com de centres externs com ara l'Hospital Clínic de Barcelona (que és el centre aprovat dins de la Universitat de Barcelona per a les rotacions de trasplantament al·logènic de medul·la òssia i tècniques de laboratori complexes com citometria de flux, citogenètica i biologia molecular) o el Banc de Sang i Teixits (per a la rotació d'immunohematologia i recollida, manipulació i criopreservació de progenitors hemopoètics). Els avenços d'aquesta especialitat en els últims anys pel que fa a les tècniques diagnòstiques i pronòstiques fan que els nivells mínims de coneixements que ha d'aconseguir el resident siguin molt més alts i, encara que d'una banda dificulten el dia a dia de la residència, de l'altra enriqueixen la formació tant en l'àmbit personal com en la relació interprofessional i científica del resident.

Hematologia i Hemoteràpia	
Guia Unitat Docent	Febrer 2017

3. Organització del servei

SERVEI D'HEMATOLOGIA CLÍNICA

El Servei d'Hematologia Clínica depèn del Servei d'Oncohematologia, que té com a cap de servei el Dr. Lluís Cirera.

Hematòlegs clínics

Dr. Josep Maria Martí Tutusaus (cap de secció d'Hematologia)
 Dra. Ana Muntañola Prat (tutora de residents)
 Dr. Ferran Vall-Ilovera Calmet

Residents d'Hematologia

Dra. Alba Mesa Tudel (R4)
 Dra. Marta Canet Maldonado (R3)
 Dra. Marta Julià Arenas (R2)

Secretària d'Oncohematologia

Dolors Martínez Doménech

Data Manager

Mª Teresa Sánchez Barbero

Infermera coordinadora de trasplantaments

Mercè Martínez

Psico-oncologia

Vanessa Corti

Ubicació

Sala d'hospitalització i despatxos mèdics: planta 11 (Edifici Torre)
 Consultoris: planta 1 (Edifici de Consultes Externes)
 Hospital de dia: planta 2 (Edifici de Consultes Externes)

SERVEI D'HEMATOPATOLOGIA I HEMOSTÀSIA

Dra. Meritxell López de la Fuente
 Dr. Miquel Díaz Valls

Ubicació

Despatxos mèdics: Casa Barragán (Edifici A)
 Gabinet de realització d'AMO i BMO: hospital de dia d'Hematologia
 Consultoris d'Hemostàsia: Edifici de Consultes Externes

LABORATORI D'HEMATIMETRIA I CITOMETRIA (CATLAB)

Dra. Teresa Villalba
Dr. Jorge Medina
Judith Vidal (citometria)

Ubicació

CatLab (Viladecavalls)

BANC DE SANG I TEIXITS (BST)

Sucursal Hospital MútuaTerrassa (Edifici A)

Dra. M^a del Mar Pujol
Dr. Ramón Salinas

Central (Districte 22@, Barcelona)

Dr. Eduard Muñiz
Dr. Antonio Blanca

ALTRES SERVEIS RELACIONATS

- Oncologia clínica: Dr. Romà Bastús, Dra. Sonia González, Dr. Julen Fernández, Dr. Marc Campayo
- UFISS/pal·liatius: Verónica Romaní, Antonia Expósito
- Assistència social: Isabel Marín
- Infermeria oncològica (hospital de dia)

4. Activitat assistencial

L'activitat assistencial del Servei d'Hematologia i Hemoteràpia en xifres és la següent (dades corresponents a l'any 2011):

Ingressos/altes Hematologia Clínica	264
Estada mitjana (dies)	11,9
Consultes externes hematologia (1es visites)	623
Consultes externes hematologia (2es visites)	5.350
Consultes externes hemostàsia/trombofílies (1es visites)	228
Consultes externes hemostàsia/trombofílies (2es visites)	320
Sintrom	4.958
Biòpsies i aspirats de medul·la	298

Hematologia i Hemoteràpia	
Guia Unitat Docent	Febrer 2017

A partir de gener de 2017 assumim el terciarisme dels Hospitals Parc Taulí de Sabadell, Consorci Sanitari de Terrassa i Hospital Sant Joan de Déu de Martorell per la patologia aguda que requereix tractament intensiu, així com per a trasplantament autòleg de progenitors hemopoètics.

5. Activitat docent

Al Servei d'Hematologia es fan periòdicament les sessions següents:

- **Sessió bibliogràfica adjunt/resident:** un cop al mes, a les 8.15 h (revisió d'un article recent sobre temes d'hematologia presentat per un resident i supervisat per un adjunt).
- **Sessió de malalts de planta:** cada dimarts a les 8.15 h (es comenten un per un els casos de tots els malalts ingressats).
- **Sessió de casos clínics de consultes externes:** cada dimecres a les 8.15 h (presentació de casos nous o presa de decisions terapèutiques sobre casos coneguts de consultes externes).
- **Sessió de citologia de diagnòstic integrat:** mensuals, últim dimarts de cada mes a les 15h (amb connexió amb hematologia, citometria i citogenètica de CatLab)
- **Sessió clínicopatològica:** cada dijous a les 9 h, a l'Hospital Clínic de Barcelona (activitat acreditada).
- **Sessió clínicopatològica de síndromes limfoproliferatives:** el tercer dimarts de cada mes, a Anatomia Patològica.
- **Sessió d'infeccions:** cada dilluns a les 15 h, conjuntament amb el Servei d'Infeccions (es comenten casos de pacients ingressats amb algun procés infecciós).
- **Sessió monogràfica (adjunt):** un cop al mes, a les 8.15 h (revisió exhaustiva d'un tema amb presentació en PowerPoint).
- **Sessió monogràfica (resident):** un cop al mes, a les 8.15 h (revisió exhaustiva d'un tema amb presentació en PowerPoint).
- **Comitè de trasplantament:** el tercer dijous de cada mes, a les 13 h, conjuntament amb personal mèdic del Banc de Sang i Teixits (presentació de pacients candidats a trasplantament autòleg).
- **Comitè de Limfomes:** mensualment, el primer dilluns de cada mes a les 8.15h, conjuntament amb radiologia, anatomia patològica, radioteràpia i medicina nuclear.

Hematologia i Hemoteràpia	
Guia Unitat Docent	Febrer 2017

6. Activitat de recerca

El Servei d'Hematologia, atès que es tracta d'un servei petit amb una importantíssima i creixent activitat assistencial, no disposa de cap línia de recerca pròpia. Tanmateix, forma part de diversos grups cooperatius rellevants en l'hematologia espanyola (PETHEMA, CETLAM, GELTAMO) i participa en diversos assaigs clínics, la majoria en fases II i III, i dels quals s'ha derivat alguna publicació durant l'últim any.

ASSAIGS CLÍNICS ACTIUS (INCLUSIÓ OBERTA EN EL PERÍODE 2016-2017)

Estudi descriptiu sobre la prevalència de la bacteriúria asimptomàtica en el pacient hematològic d'alt risc amb mielosupressió. (obert al novembre 2012)

GELTAMO-IMCL-2015 Fase II multicèntric per avaluar l'eficàcia i seguretat d'Ibrutinib en combinació amb Rituximab en pacients amb formes clíniques indolents de Limfoma de cèl·lules del mantell. Estat: obert reclutament des de juny 2016

ASSAIGS CLÍNICS ACTIUS EN FASE DE SEGUIMENT

GABRIELL: Leucèmia limfàtica crònica en segona línia: bendamustina + GA101 (obinutuzumab) ("Ensayo clínico fase II per avaluar l'eficàcia del tractament amb obinutuzumab (RO5072759) + bendamustina en pacients amb leucèmia limfàtica crònica recidivant o refractaria").

RELEVANCE: Limfoma fol·licular en primera línia amb criteris de tractament: R-CHOP vs. R-Lena seguit de manteniment amb R vs. lena ("A phase 3 open label randomized study to compare the efficacy and safety of Rituximab plus Lenalidomide (CC-5013) versus Rituximab plus chemotherapy followed by Rituximab in subjects with previously untreated Follicular Lymphoma").

ML28943: Assaig clínic fase IIIb obert no controlat per avaluar la seguretat del canvi de rituximab intravenós a rituximab subcutani durant el tractament de primera línia d'LNH fol·licular i difús de cèl·lules grans B.

ENEST-FREEDOM: Estudi multicèntric, d'un únic braç, de remissió lliure de tractament de nilotinib, en pacients amb leucèmia mieloide crònica en fase crònica amb BCR-ABL1 positiu, que han arribat a un estat de malaltia residual mínima (MRM) duradora amb tractament de primera línia amb nilotinib.

MIR50: Estudi observacional postautorització per avaluar la resposta de la funció renal al tractament de pacients amb mieloma múltiple en recaiguda i amb aclariment de creatinina < 50 ml/min/1,73 m² (CrCl < 50 ml/min/1,73 m²).

Hematologia i Hemoteràpia	
Guia Unitat Docent	Febrer 2017

GEM2012MENOS65: Estudi fase III nacional, multicèntric, obert, aleatoritzat, de tractament d'inducció amb bortezomib/lenalidomida/dexametasona (VRD-GEM), seguit d'altres dosis de quimioteràpia amb melfalan-200 (MEL-200) vs. busulfan-melfalan (BUMEL) i consolidació amb VRD-GEM per a pacients amb mieloma múltiple simptomàtic de nou diagnòstic menors de 65 anys.

PRIMA: Estudi obert multicèntric en fase III i aleatoritzat per avaluar el benefici del tractament de manteniment amb rituximab enfront de l'absència de tractament de manteniment en pacients amb limfoma fol·licular en estadi avançat que responen al tractament inicial amb quimioteràpia més rituximab.

Disposem de la col·laboració d'una *data manager* que facilita la possibilitat de participar en assaigs clínics i augmentar l'activitat en recerca a mitjà termini.

Es potenciarà la presentació de treballs al congrés nacional de l'especialitat i altres simposis, així com l'adquisició d'habilitats en el maneig d'assaigs clínics.

7. Programa / Pla de rotacions

Les diferents rotacions tenen com a objectiu aconseguir que el resident adquireixi els coneixements i habilitats que necessita per poder dur a terme en el futur la seva especialitat de manera responsable i competent. El programa dels residents, durant la seva estada a l'hospital, estarà format per activitat assistencial i, de manera paral·lela i constant, activitat docent i de recerca.

La formació del resident en Hematologia i Hemoteràpia té dues fases ben diferenciades: una primera de formació genèrica que pretén establir una base sòlida de coneixements i actituds en Medicina Interna i especialitats afins, i una segona específica en Hematologia i Hemoteràpia.

Residents de primer any

El resident fa la rotació per altres especialitats mèdiques abans d'integrar-se al Servei d'Hematologia:

- Medicina interna (3 mesos)
- Infeccions (2 mesos)
- Urgències (1 mes)
- UCI (2-3 mesos)
- Altres especialitats mèdiques (variable en funció de la disponibilitat dels diferents serveis): Aparell Digestiu o Cardiologia (2-3 mesos)

Durada total: 11 mesos + 1 mes de vacances (a concretar segons les necessitats dels diferents serveis).

Hematologia i Hemoteràpia	
Guia Unitat Docent	Febrer 2017

Residents de segon, tercer i quart anys

El resident ja comença la formació de l'especialitat pròpiament dita.

- Hematologia clínica (planta 11): 12 mesos
- Hematimetria, citometria i estructura i funcionament d'un laboratori (CatLab, Viladecavalls): 2 mesos
- Citomorfologia i hemostàsia (Dra. De Diego, Dra. Saumell): 5 mesos
- Citogenètica, citometria i biologia molecular (Hospital Clínic de Barcelona): 4 mesos
- Banc de Sang i Teixits: 5 mesos
- Trasplantament al·logènic de progenitors hemopoètics (rotació externa): 3 mesos
- Possible rotació externa a triar: 3 mesos

D'aquesta rotació s'han d'excloure 3 mesos destinats al període de vacances, en funció de la disponibilitat i les necessitats del servei.

A partir del tercer any, el resident disposa de consultes externes pròpies, un dia per setmana, tutoritzat per un adjunt responsable.

Durant tot el període de residència es fan guàrdies de Medicina Interna al Servei d'Urgències de l'HUMT. Els dos primers anys, de manera exclusiva; durant R3 i R4, amb un mínim de dues guàrdies de l'especialitat.